

Viral Hepatit Etkenleri

Işık mikroskobu ile görülemeyecek kadar küçük mikroorganizmaların oluşturduğu karaciğerin yaygın iltihabi hastalıklarıdır

6 farklı virüs var
A, B, C, D, E, G

Bulaş Yolları

- Hepatit A ve E fekal oral yoldan
- Hepatit B, C, D ve G kan yoluyla, cinsel yolla, ortak eşyaların kullanımı ile, aynı şırınganın değişik bireylerde kullanılması ile, anneden bebeğe, bulaşır

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Kronikleşme ve Karaciğer Kanseri

- Hepatit A ve E kronikleşmez
- Hepatit B, C ve D kronikleşir
- Hepatit A ve E karaciğer kanserine yol açmaz
- Hepatit B, C ve D ise yol açabilir

Semptomatik Klinik Tablo

- Halsizlik
- İştahsızlık
- Bulantı
- Kusma
- Baş ağrısı
- Yorgunluk
- Karın ağrısı (karaciğer bölgesinde)
- Ciltte veya gözaklarında sararma
- İdrar renginde koyulaşma
- Dışkı renginde açılma
- Eklem ağrısı

Takip ve Tedavi

- Günümüzde akut hepatit A ve akut hepatit B için özgün bir tıbbi tedavi yoktur
- Tedavi daha çok destekleyici özelliktedir

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

HAV ve HEV Fekal-oral

- Yemek hazırlamamalı, pişirmemeli, başkalarına kendi hazırladıkları yemeklerden sunmamalıdır
- Suların içilebilirliğinden şüphe ediliyorsa en az 3 dakika kaynatılmalı, yemekler ve etler çok iyi pişirilmelidir
- Temiz olmayan sularda yetişen kabuklu deniz ürünleri yenmemelidir
- Gıda sektöründe çalışan hepatitli kişiler eldiven kullanmalıdır

Labaratuvar Bulguları

- Alanin aminotransferaz (ALT)
  - Sitoplazmada yer alır
- Aspartat aminotransferaz (AST)
  - Sitoplazma ve mitokondride yer alır
- ALT/AST oranı >1
- Ağır hasar da mitokondriyal hasar da olacağından oran tersine döner

ALT, AST

Amino gruplarının tranferinde rol alır

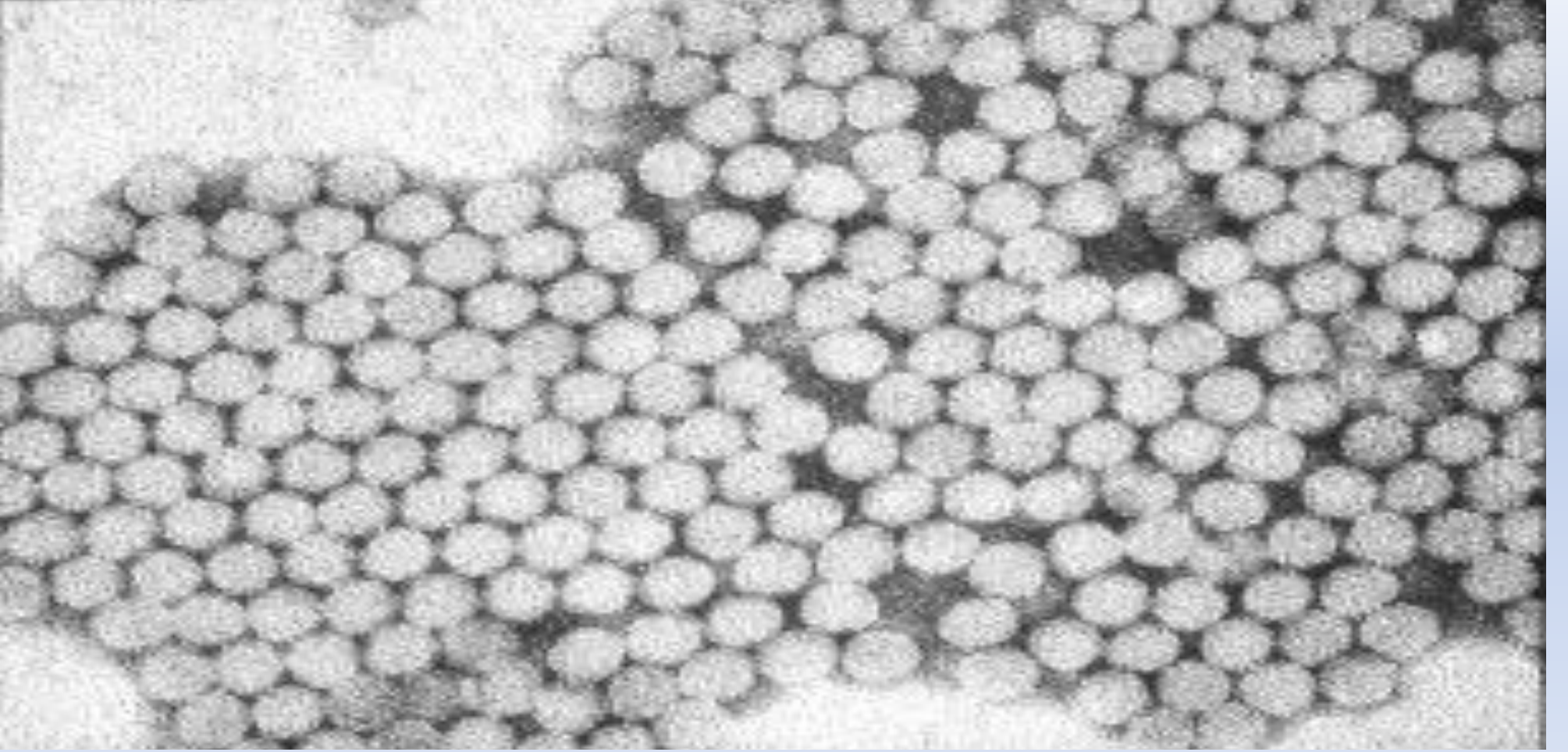
Karaciğer harabiyetinde yükselir

- Akut viral hepatit infeksiyonlarında en az 10 kat artış
  - Alkalen fostfataz, gama glutamil transpeptidaz ↑
  - Bilirübinler
    - Direkt
      - Hepatoselüler hastalıklar, kolestaz
    - İndirekt
      - Hemoliz, inefektif eritropoez, Crigler-Najjar, Gilbert sendromu

Hepatit A Virusu

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit A Virusu - Viroloji

- Çıplak RNA virusu
- Enterovirus'lara yakın eskiden enterovirus 72
- Picornavirus, primatlar tek konak
- Tek stabil serotip
- Hücre kültüründe üretmek zor: primer Güney Amerika maymunlarında hücre kültürü ve in vivo empanzelerde ve Güney Amerika maymunlarında
- 4 genotipi var ama pratikte çoğu grup 1

Hepatit A Virusu

- Erişkinlerde %80'den fazla semptomatik, çocuklarda (<6yaş, <%10 semptomatik) ise çoğunlukla asemptomatik fark etmeden geçirilir
- Tek 1 serotipi olduğu için oluşan antikorlar hayat boyu kalır ve reinfeksiyonu engeller
- Yemek veya su ile gastrointestinal sistemden alındıktan sonra karaciğerde çoğalır
- Safra ve dışkıda bol miktarda bulunur

Hepatit A Virusu

- İnkübasyon süresi ortalama 28 gün (15-45 gün)
- İnfektivite ilk 2 hafta boyunca en yüksek düzeydedir
- Viremi ALT düzeyleri yükselmeden saptanabilir ve ALT normale geldikten sonra da halen HAV RNA pozitif bulunabilir
- Semptomlar ateş, kas ağrısı, bulantı, kusma, diyare, iştahsızlık ve halsizlik ile başlar
- Başlangıçta sarılık, koyu renkli idrar ve açık renkli dışkı
- Fizik muayenede hepatomegali, splenomegali

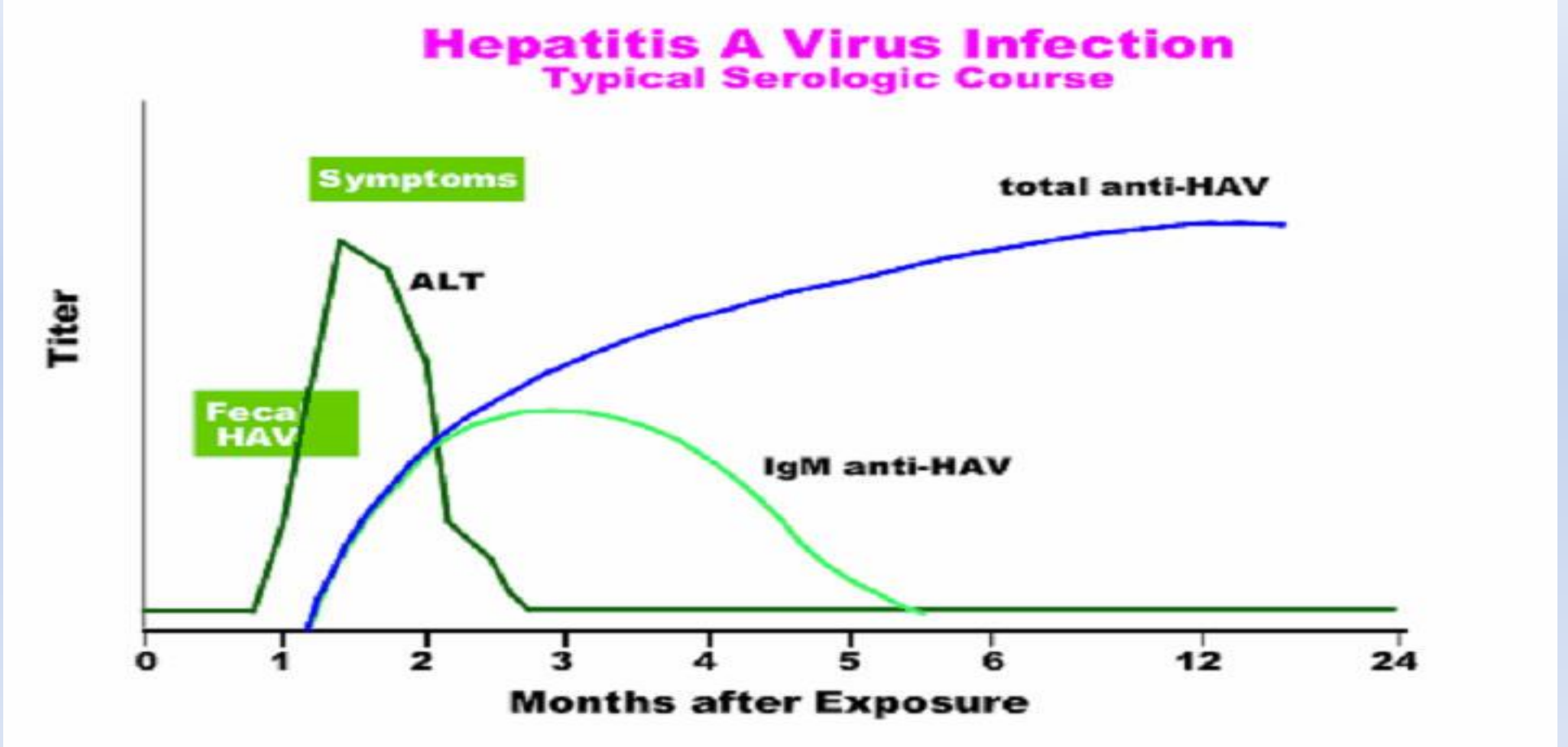

Hepatit A Virusu

- Birkaç haftada iyileşir
- Ancak %10 vakada relapslarla (tekrarlayan semptomlar, ALT yükselmeleri) 6 ay kadar devam edebilir
- Fatalite oranı %0.3 olsa da, 50yaş< %1.8'e çıkabilir
- Anti HAV IgM sensivite ve spesifitesi %95<
- Tedavi yok
- İlaç verilmemeli

Hepatit A İnfeksiyonu

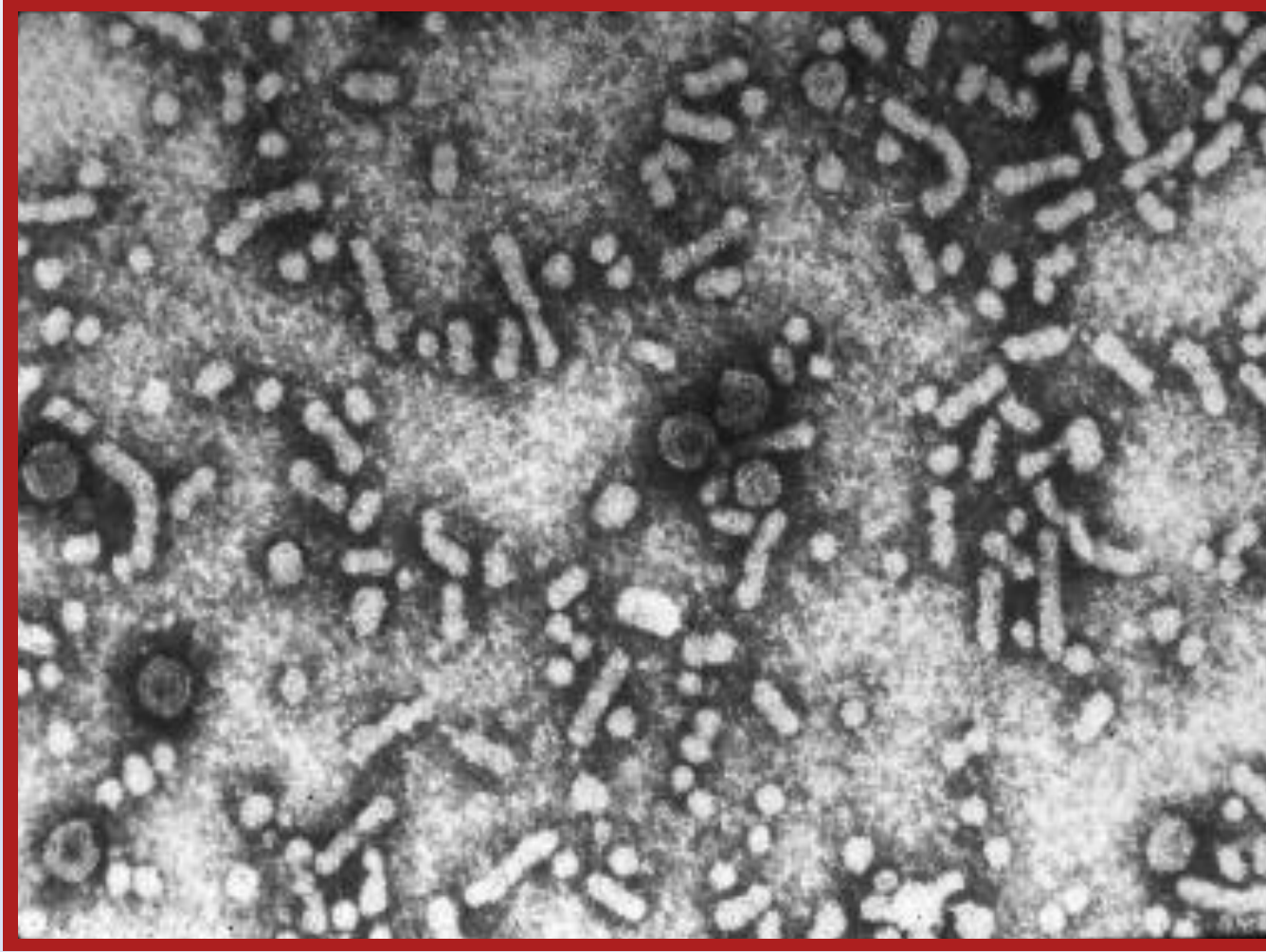

Hepatit A Virusu

- En iyi korunma aşı
- Karşılaşma sonrası profilaksi ise en fazla iki hafta geçmişse uygulanmalı
- 0.02mL/kg immunglobulin ile %85< koruma sağlanabilir
- 1 ay ve üzerinde aşı yapılmış ise karşılaşma durumunda immunglobuline gerek yok

Hepatit B Virus

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit B için risk faktörleri nelerdir?

- Hepatit B hastasının eşi
- Hepatit B hastalığı olan birisiyle cinsel ilişki
- Birden fazla kişiyle birlikte olanlar
- Damar içi ilaç kullananlar
- Başka cinsel yolla bulaşan bir hastalığı olanlar
- Homoseksüeller
- Müzmin hepatit B hastası ile aynı evde yaşayanlar
- Sağlık personeli (Doktor, diş hekimi, hemşireler, yardımcı sağlık personeli)
- Hemofili (pıhtılaşma bozukluğu) hastaları
- Diyaliz hastaları
- Hepatit B'nin sık görüldüğü ülkelere seyahat edenler (Afrika, Asya, Doğu Avrupa)
- Hepatit B li hastaların çatal, kaşık, bıçak, jilet, ustura ve benzeri eşyalarını paylaşmak

Hepatit B Virusu - Viroloji

- Hepadnavirus, çift zincirli DNA virüsü
- Replikasyon ters transkriptaz içeriyor
- Tam «Dane» partikülü 42 nm, kor 28 nm (HBcAg ve HBeAg), kılıf da HBsAg
- HBsAg'nin en az 4 fenotipi tanımlanmış: adw, adr, ayw ve ayr.
- HBcAg tek bir serotip
- HBV 8 genotip (A-H)
- İnsan hepatositleri ile HepG2 hücrelerinin hibbridinden oluşan hücre sisteminde hücre kültürü 12 ay<

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit B Virusu

- İnkübasyon süresi ortalama 75 gün (30-180 gün)
- Vücut dışında 7 gün boyunca canlı kalabilir
- Aşı 1982'den beri kullanımda ve %95 etkili

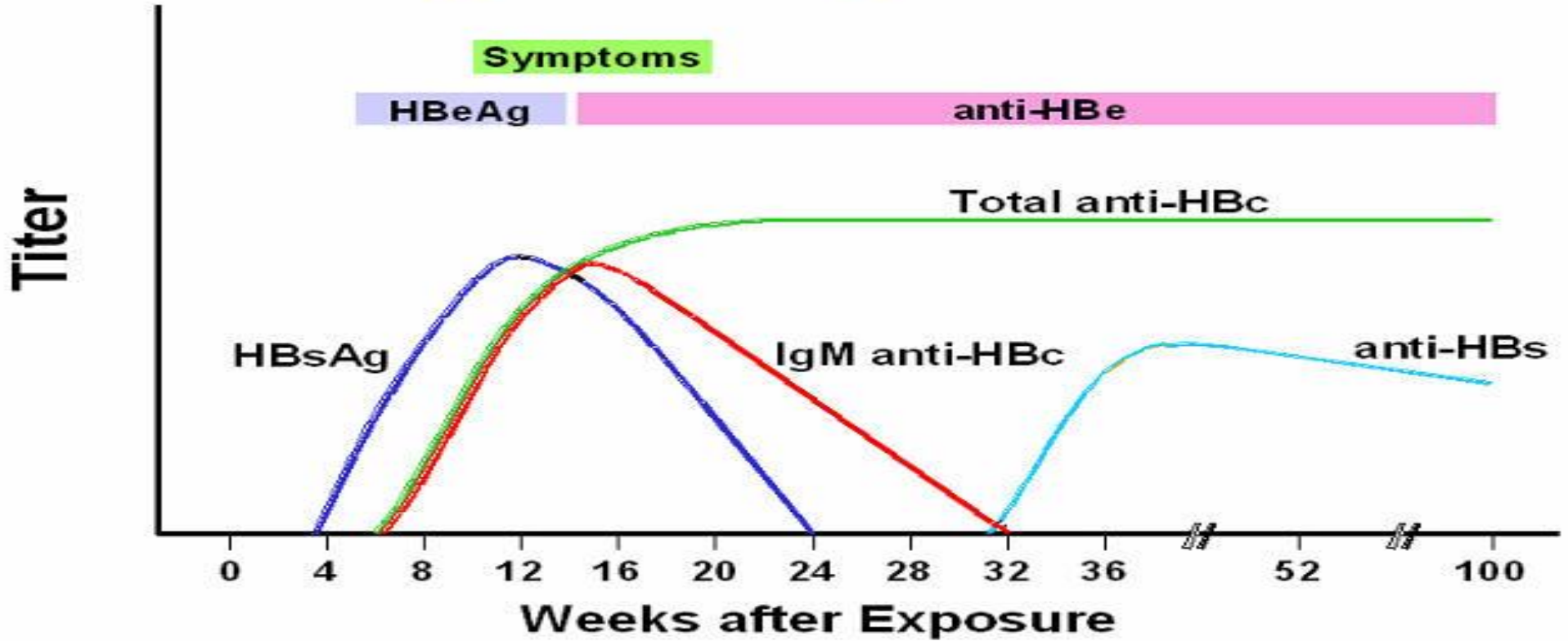

KLİMİK

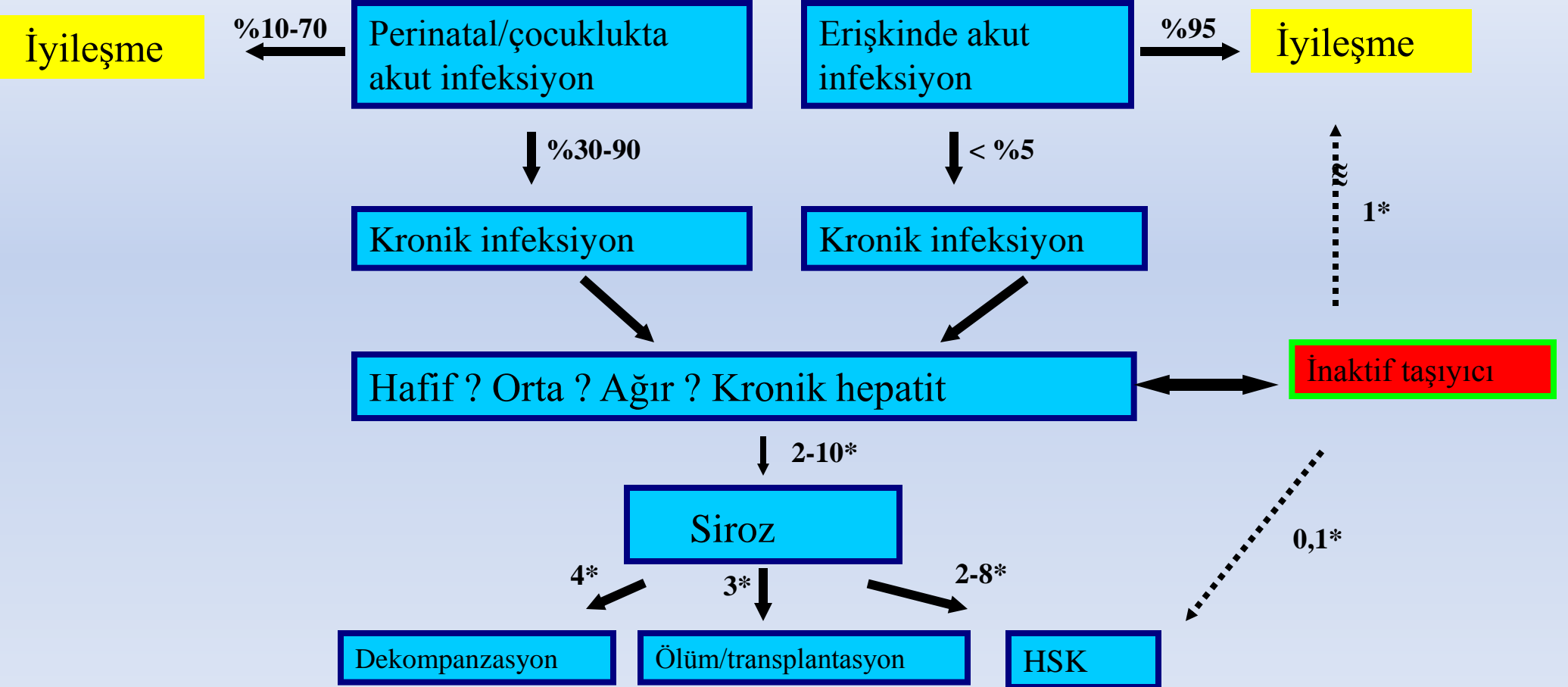
TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit B İnfeksiyonu

Acute Hepatitis B Virus Infection with Recovery Typical Serologic Course

HBV infeksiyonun olası seyirleri

Akut Hepatit B Virusu İnfeksiyonu

- HBsAg anti HBcAg IgM pozitif
- HBeAg de genellikle pozitifdir ve yüksek replikasyon ve bulaştırıcılık belirtir
- Akut infeksiyonda yüksek ALT düzeyi iyi yanıt göstergesidir

Hepatit B Virusu

- AHB'de vücudun verdiği immün yanıt iyi ve yeterliyse hastalık iyileşirken, yetersiz yanıtta kronikleşme görülür
- Şiddetli ve kontrolsüz immün yanıtta infeksiyon karaciğer yetmezliğine kadar ilerleyebilir
- AHB'de iyileşme süresi altı aydan kısa olup, HBsAg'nin negatifleşmesi ve bunu takiben anti-HBs'nin pozitifleşmesiyle sonuçlanır

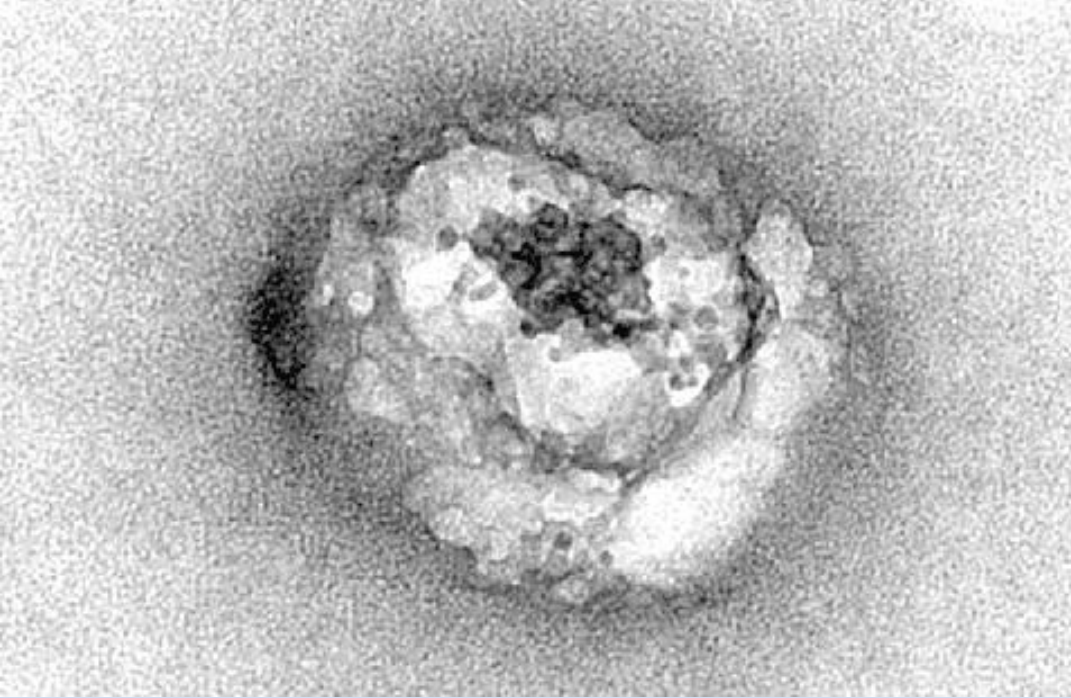
Hepatit B İnfeksiyonu

- İnfeksiyondan sonraki altı ay içinde anti-HBs gelişmezse olgu kronikleşmiş kabul edilir
- İnfeksiyondan sonra iyileşen ve anti-HBs pozitif hale gelen bazı olgularda virusun tam olarak eradike edilemeyebileceği, immün sistem tarafından baskılanmış halde kalabileceği de gösterilmiştir

Klimik

*Hepatit C Virusu İlk Defa
Mikroskopta Görüntülendi*

Piver E, et.al., Ultrastructural organisation of HCV from the bloodstream of infected patients revealed by electron microscopy after specific immunocapture

Gut doi:10.1136/gutjnl-2016-311726

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit C Virusu - Viroloji

- Flavivirus +RNA tek zincir 10 poliprotein
- 7 genotip, 67 doğrulanmış subtip ve 21 tanımlanmamış subtip
- HCV'nin endemik olduğu ülkeden göç alan ülkelerde hakim olan genotipi o ülkede doğmamış kişiler belirliyor
- **Heterojenite** bu şekilde iyice belirginleşiyor
- Bulaşma yolları
  - HCV tarama programlarının düzgün yapıldığı düşük prevalanslı ülkelerde intra venöz ilaç kullanımı ile ilişkili,
  - ama diğer ülkelerde kontamine enjektör ile nozokomiyal infeksiyonlar ön planda

HCV

- Dünya Sağlık Örgütü'nün hastalık yükü raporlarına göre akut hepatit C infeksiyonuna bağlı olarak dünyada 54 000 ölüm ve 955 000 olumsuz sağlık durumu olduğu tahmin edilmektedir
- Günümüzde dünyada kabaca dünya nüfusunun %3'ünün, yaklaşık 170 milyon kişinin kronik hepatit C infeksiyonu olduğu ve HCV'ye bağlı siroz ve karaciğer kanseri gibi komplikasyonlarla yılda yaklaşık 350 000 kişinin yaşamını yitirdiği tahmin edilmektedir

Kimler hepatit C açısından risk altındadır?

- Sık sık kan nakli yapılan kişiler, özellikle 1992 öncesinde kan nakli yapılmış olan kişiler,
- Damar içi uyuşturucu kullananlar ve injektörlerini başkaları ile paylaşanlar,
- 1987 öncesinde pıhtılaşma faktörü eksikliği nedeni ile kan ürünü alan kişiler,
- Uzun dönem hemodiyaliz hastaları,
- HCV pozitif anneden doğan çocuklar,
- Sağlık çalışanları
- Birden çok cinsel eşi olup korunmasız olarak ilişkisini devam ettirenler

Hepatit C başka hangi yollar ile bulaşmaz?

- Hapşırma,
- Öksürük,
- Sarılmak,
- Yiyecek ve içecek kaplarının paylaşımı,
- Gıda ve su ile,
- Tokalaşmak ve aynı ortamı paylaşmak gibi sosyal ilişkiler ile bulaşmaz

HCV

- HCV infeksiyonu infekte vericilerden organ transplantasyonu yapılan alıcılarda da gelişir
- HCV'nin bulaşabilmesi için kişinin saptanabilir düzeyde viremisi olmalıdır
- Diğer vücut sıvılarının HCV yönünden infektivite potansiyeli sınırlıdır

HCV

- HCV'nin perinatal ve heteroseksüel bulaşma riski düşüktür
- Viremik annelerin çocuklarında vertikal bulaşma sonucunda karşılaşılan infeksiyon sıklığı %5'in altındadır
- Viral yükün yüksek olması bulaşma riskini artırır
- Membran rüptürünün süresi 6 saati geçtiğinde vertikal bulaşma riski artar

Hepatit C Virusu

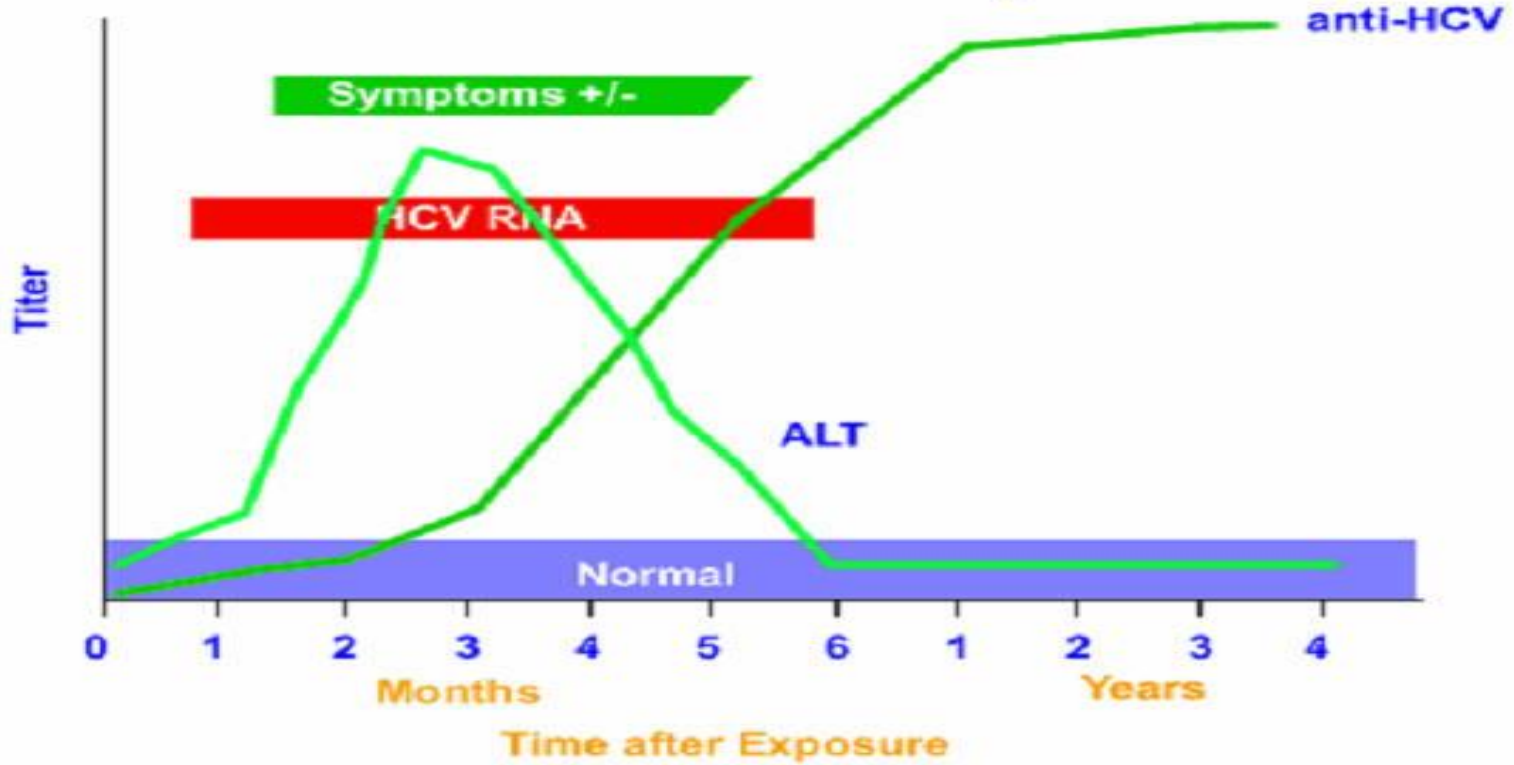
- Çoğu asemptomatiktir
- Ancak %50-90'lara varan oranda kronikleşme olur
- Hastalığın semptomatik olması, kadın cinsiyet, genç yaş ve IL28B gen polimorfizminin iyi olması; gerçekleşmesi kesin olmamakla beraber iyi prediktif faktörlerdir
- Akut hepatit C geçiren hastalar mutlaka tedavi kronikleşmeye gitmesini önlemek amacı ile antiviral tedavi açısından değerlendirilmelidir

Hepatit C İnfeksiyonu

Serologic Pattern of Acute HCV Infection with Recovery

Hepatit C aile bireyleri arasında bulaşabilir mi?

- Beklenmez
- Ama nadiren olabilmektedir
- Temel bulaş yolu kan ve kanla kirlenmiş olan ortak kullanılan malzemelerdir

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Cinsel ilişki ile hepatit C bulaşır mı?

- Aynı eř ile hepatit C'nin bulaşma riski yok denecek kadar azdır, bu nedenle kondom kullanılmasına gerek yoktur
- Buna rağmen eşler arasında riski tamamen ortadan kaldırmak isteniyorsa cinsel ilişki esnasında lateks kondomlar kullanılabilir
- Sık cinsel eř değiştirenlerde hepatit C bulaşma riski yüksektir

Akut Hepatit C Virusu Tedavi

- Tedaviye kesin bir başlama zamanı oluşmamıştır
- Bazı araştırmacılar semptomlu ya da semptomsuz ALT yükselmesinin başlaması ile olmasını savunurken, diğerleri HCV RNA aylık takiplerinde 12. haftada halen pozitif olanlara başlanmasının önermektedir

Akut Hepatit C Virusu Tedavi

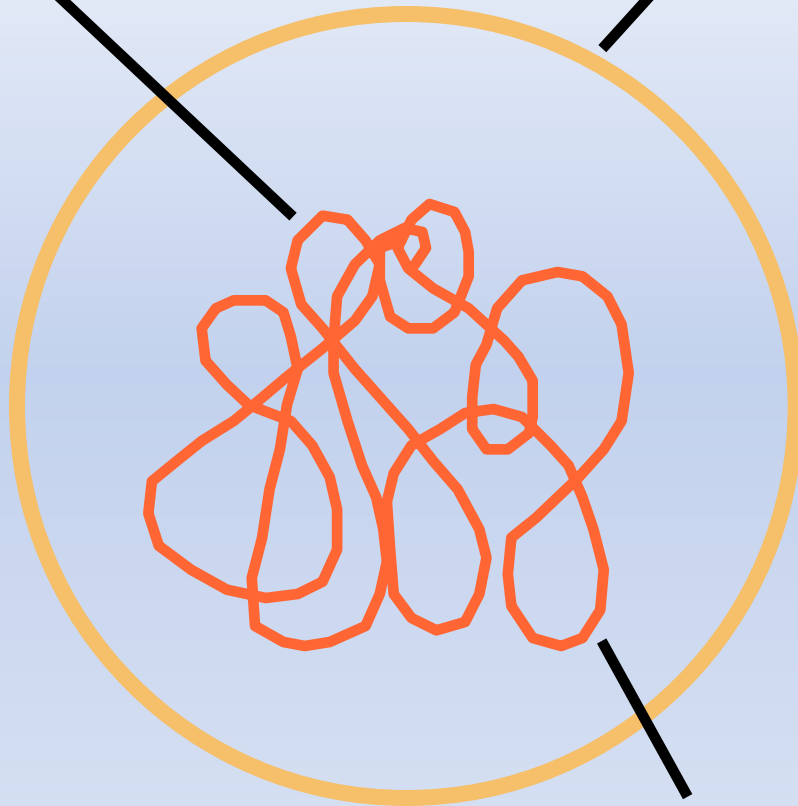
- Genotipden bağımsız olarak semptomatik olan hastalarda pegile interferon monoterapisi >%90 kalıcı viral yanıt elde edilmektedir
- Bu hastalarda ribavirin eklenmesi kalıcı viral yanıt oranını artırmamakta, ancak yavaş cevaplı ya da negatif prediktif faktörleri olan hastalarda eklenmesi düşünülebilmektedir
- Bu hasta grubunda üçlü tedavi öneren bir yaklaşım bulunmamaktadır

Hepatitis D (Delta) Virus

δ antigen

HBsAg

RNA

Hepatit D virusu

- İlk olarak 1977 yılında HBV'nin bir parçası olarak "Delta" antijeni adıyla adlandırılmıştır
- HDV infeksiyonu tüm dünyada görülebilmekle birlikte; Uzak Doğu'da, Çin, Hindistan ve Tayvan dışında, olgu sayısı azdır
- Akdeniz ülkelerinde de endemiktir

Hepatit D Virusu - Viroloji

- Bitkilerdeki viroidlerle benzerlik dösteren defektif bir virus
- 35nm çapında dışında HBsAg
- Tek zincirli RNA virusu

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Akut HDV İnfeksiyonu

Simultane HBV infeksiyonu hafiften ağıra bir tabloda olabilir ve hatta fulminan gidiş gösterebilir

Fakat iyileşme genellikle tamdır; kronikleşme <%5

Süperinfeksiyon: Kronik HBV infeksiyonu olan bir kişide her zaman olabilir; progresyonu hastaların %70-90'ında her yaş için çok artırır

Siroza gidiş de HBV replikasyonunu baskılamasına rağmen monoinfekte hastalara göre bir dekat öne çeker

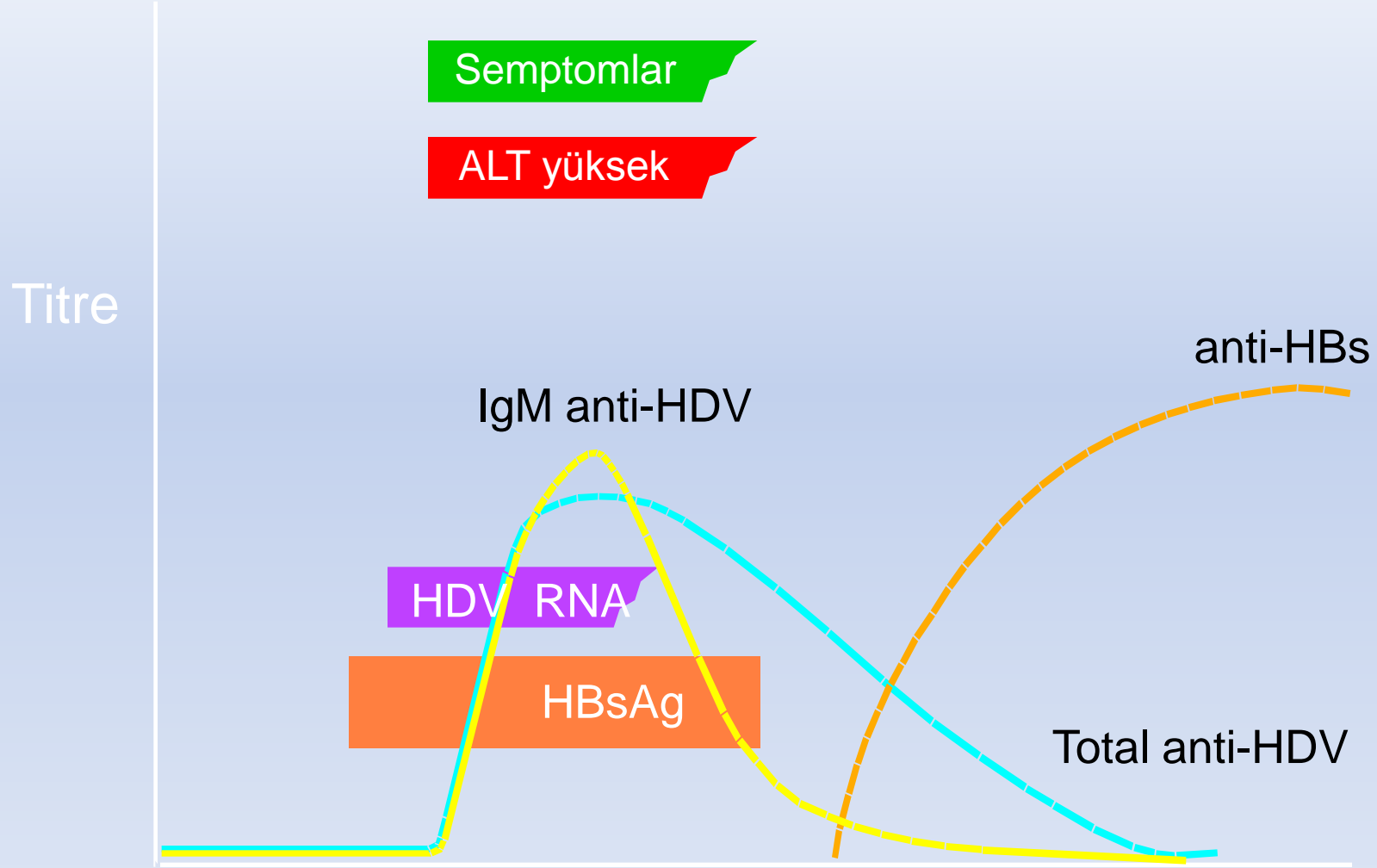
Bu hızlı progresyonun mekanizması bilinmemektedir

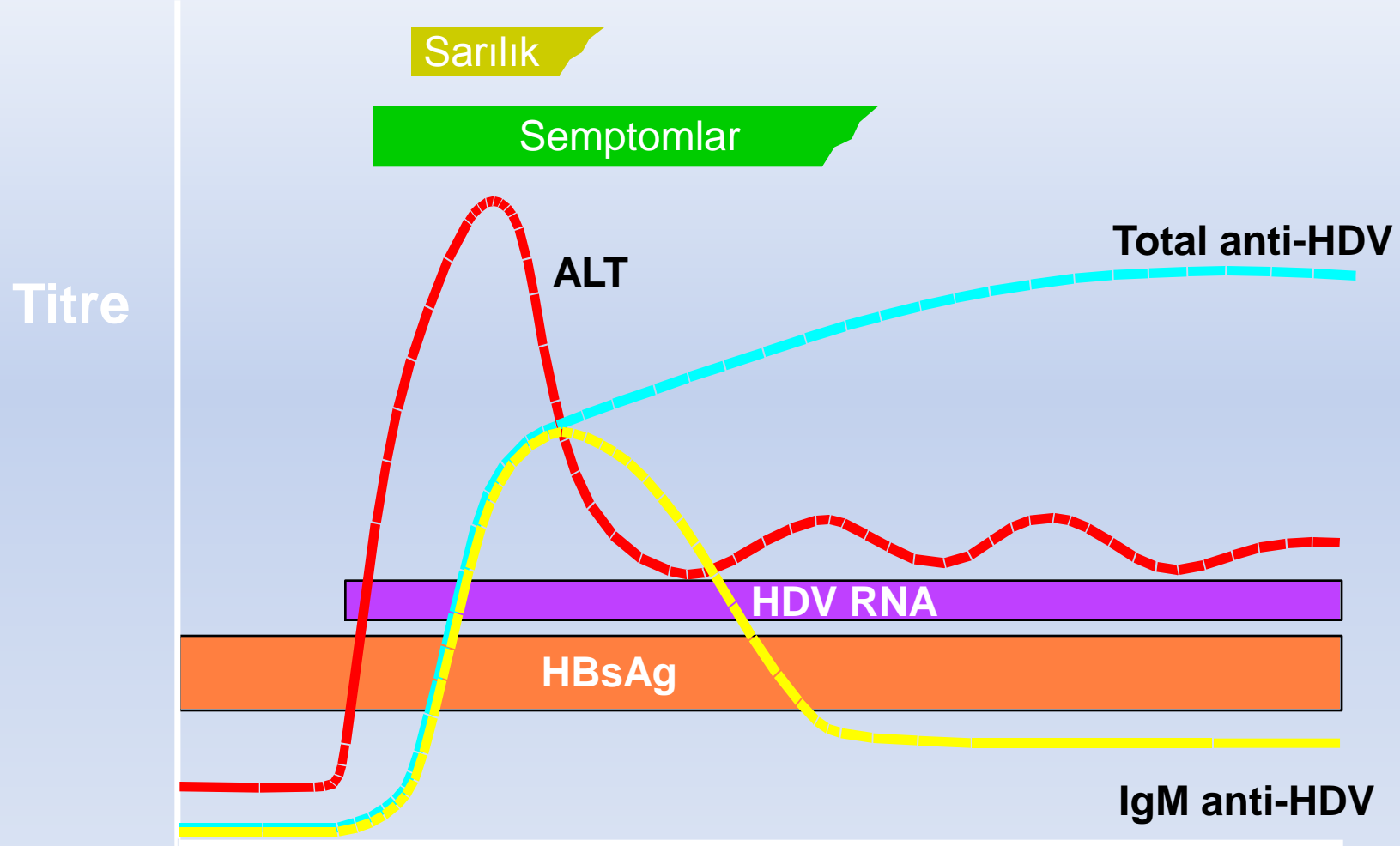
KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

HBV - HDV Koinfeksiyon

HBV - HDV Süperinfeksiyon

Tanı

- Yüksek titre anti-HDV IgG ve IgM ile konur
- HDV RNA ile doğrulanır
- Bununla beraber akut veya kronik HDV infeksiyonunun spesifik tedavisi yok
- Persistan HDV replikasyonu; mortalite için önemli bir prediktör ve pegile interferon tedavi gerekliliğinin işaretidir

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatitis E Virus

KLİMİK

TURK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Hepatit E

- Hepeviridae; Hepevirus, tek zincirli RNA virüsü
- İnkübasyon ortalama 5-6 hafta (2-10 hafta)
- Hindistan, Orta ve Güney Asya, Orta-Doğu bazı Afrika bölgelerinde akut hepatit E epidemileri yapmıştır
- Genotip 1-4 (insanda sadece 1 ve 2)
- Özellikle 3.trimesterde %15-20 fulminant hepatit nedeni ile ölümlere yol açmaktadır
- Aşı geliştirilmiş ama sadece Çin'de lisans almış durumda henüz

Hepatit GB virusu

GBV-A, GBV-B ve GBV-C

Filogenetik analizler Flavivirus'un sekanslarının lokal bölgeleri ile aynılık gösterse de hepatit C'nin bir genotipi değil

KLİMİK

TÜRK KLİNİK MİKROBİYOLOJİ VE
İNFEKSİYON HASTALIKLARI DERNEĞİ

Akut Karaciğer Yetmezliği

- Viral hepatitlerin seyri sırasında %0.2-0.4 oranında görülür
- Hepatit viruslarından özellikle HAV, HBV ve HEV'e bağlı akut infeksiyonlarda karaciğer yetmezliği gelişebilmektedir
- Kronik HBV infeksiyonunun reaktivasyonu da, karaciğer yetmezliğinin, özellikle Asya ülkelerinde sık karşılaşılan bir nedenidir

Akut Karaciğer Yetmezliği

- Ya önceden bir karaciğer hastalığı olmaksızın akut bir süreç biçiminde kendini gösterir ya da bilinen veya bilinmeyen bir kronik karaciğer hastalığının akut olarak kötüleşmesi sonucunda ortaya çıkar
- Sirozlu hastalardaki karaciğer yetmezliği ise bunlardan farklı olarak, kronik bir süreçtir